

Dragi 8. a!

V 6. tednu učenja na daljavo bomo nadaljevali z raziskovanjem Prešernovega Uvoda h Krstu pri Savici. Bolj podrobno boš raziskal vsebino Uvoda ter spoznal dve novi pesniški sredstvi.

Veselo na delo!

France Prešeren: Krst pri Savici (B, str. 168)

Vsebinska analiza

- Prisluhni še enkrat Uvodu h Krstu pri Savici na povezavi http://www.preseren.net/slo/3_poezije/99_uvod.asp
- Besedilo preberi še enkrat, nato pa reši spodnjo nalogo. Trditve razvrsti v pravilno časovno zaporedje, tako da dobiš **obnovo** Uvoda v Krst pri Savici.

_____ Črtomirja noben vojak ne zapusti.

_____ Vname se strašen boj, podoben mesarskemu klanju.

_____ V 8. stoletju prideta na naše ozemlje Valjhun in njegova vojska, da bi pokristjanila naše prednike, ki so bili takrat pogani.

_____ Črtomirjeva vojska se pred napadalci skriva v Ajdovskem gradcu.

_____ Ker jim zmanjkuje hrane, so prisiljeni zapustiti grad.

_____ Naredijo načrt, da bodo ponoči poskusili pobegniti v bližnjo goščavo, nato pa bi se poskusili prebiti do ozemlja, kjer živijo drugi poganski Slovani.

_____ Črtomir svojim vojakom pove, da se ne morejo več skrivati v Ajdovskem gradcu.

_____ Valjhunova vojska zmaga, reši se le Črtomir.

_____ Da jim celo možnost, da se predajo, ampak jim pove, da življenje brez svobode nima vrednosti.

_____ Sledi presenečenje, kajti sovražnik ima enak načrt. Vojski se spopadeta.

_____ Črtomir se pokristjanjevalcem postavi v bran, čeprav je bila njegova vojska precej manjša.

(Se strinjava? 7, 10, 1, 3, 4, 8, 5, 11, 6, 9, 2)

- **Razmisli, odgovore zapiši.**

Kako si predstavljaš Valjhuna?

Črtomir v noči pred spopadom nagovori svoje tovariše:

**Ak' pa naklonijo nam smrt bogovi,
manj strašna noč je v črne zemlje krili,
kot so pod svetlim soncem sužni dnovi!**

Sporočilo zapiši s svojimi besedami.

Kaj pa ti meniš o sporočilu pesmi? Odgovor utemelji.

Kako bi ti ravnal na njegovem mestu? Je ravnal pravilno?

Se ti zdi Črtomir tragičen junak? Zakaj?

- Zagotovo te zanima, kaj se zgodi v nadaljevanju epa, v Krstu. **Kdor želi** lahko prebere in posluša Krst na spodnji povezavi

http://www.preseren.net/slo/3_poezije/100_krst.asp

Za ostale kratek povzetek - v osrednjem delu pesnitve, v Krstu, Bogomila pregovori Črtomirja, da se da krstiti pri slapu Savice. To je poprej storila tudi sama. Postala je nuna, Črtomir pa duhovnik.

Tvoj komentar:

V vednost: Prešeren sebe primerja s Črtomirjem, ki se je v imenu svobodne izbire vere uprl pokristjanjevanju, na koncu pa izgubil vse – domovino, prijatelje in ljubezen.

Oblikovna analiza

Koliko kitic ima Uvod? _____

Poimenuj kitico. _____

Kakšen verz (koliko zlogov) uporablja Prešeren v Uvodu? Je bil Prešeren tudi tokrat dosleden?

Določi rimo (namig - poglej rimo v tercinah soneta Apel in čevljar, verižna). Izberi in prepisi tri zaporedne kitice (tercine) in jim določi rimo.

Pesem doživeto preberi še enkrat, začuti ritem pesmi. Živ ritem dogajanja je Prešernu pomembnejši kot metrična shema. V katerih delih besedila ti ritem najbolj zaživi.

V Uvodu je Prešeren uporabil veliko slogovnih sredstev, raziskal boš **posebno vrsto primere** in **pretiravanje**.

a) Preberi tercini.

**Ko se neurnik o povodnji vlije,
iz hriba strmega v doline plane,
z derečimi valovami ovije,**

**kar se mu zoper stavi, se ne ugame,
in ne počije préd, de jez omaga;
tak vrže se Valjhun na nekristjane.**

S čim pesnik primerja moč in agresivnost Valjhunove vojske? Izberi pravilni odgovor.

- Z močjo in agresivnostjo Črtomirjeve vojske.
- S strmim hribom.
- Z razbesnelim hudournikom.
- Z nekristjani.

Zagotovo si pravilno ugotovil, da Prešeren moč kristjanov primerja z razbesnelim hudournikom.

Takšni primeri rečemo **homerska primera**.

To je zelo na široko zastavljena primera. Ime je prisposoda dobila po starogrškem pesniku Homerju (8. st. pr. n. št.), ki je v svojih pesnitvah Iliadi in Odiseji zapisal več primerov tovrstnih prisposod. Pesnik jo uporabi za boljšo nazornost pri opisovanju dogodkov, oseb. Pogosto za primerjavo uporabi naravo.

Ali v Uvodu lahko poiščeš še kakšno homersko primero? V kateri kitici Uvoda je Prešeren tudi uporabil homersko primero? Homersko primero razloži (Kaj in s čim pesnik primerja? Namig: homerska primera se skriva v 25. tercini.).

b) Preberi, kaj je značilno za pretiravanje.

Pretiravanje je slogovno sredstvo, v katerem besedni umetnik dejansko stanje namenoma predstavi prenapihnjeno ali omalovažujoče, da s tem poudari njegov pomen.

Primer: Postal je tak fant, da bi **gore premikal**.

V spodnjih tercinah pobarvaj pretiravanja.

**Šest mescev moči tla krvava reka,
Slovec že mori Slovenca, brata –
kako strašna slepota je človeka!**

**al' komaj vrata so odprta, vname
se strašni boj, ne boj, mesarsko klanje:
Valjhun tam s celo jih močjo objame.**

**Nejenja pred, dokler ni zadnja sraga
krvi prelita, dokler njih kdo sope,
ki jim bila je vera čez vse draga.**

Ustvarjaj ...

Ponujam ti tri možnosti, ti pa izberi samo eno, tisto, ki te najbolj pritegne. Besedilo (domači spis) objavi v spletni učilnici v razdelek Krst pri Savici do srede, 6. maja 2020.

1. **List iz Črtomirjevega dnevnika** (Ne pozabi na dnevniško obliko – datum zapisa, nagovor, podpis.)
2. **Črtomir napiše pismo Bogomili** (Upoštevaj pravila besedilne vrste – datum, kraj, nagovor, pozdrav.)

Natančno predstavi Črtomirjevo razmišljanje. Ne pozabi, da so bolj kot sam dogodek pomembne Črtomirjeve misli in občutki. Natančno torej opisuj Črtomirjevo počutje, misli, boj z vestjo, strahom Pripoved naj bo živa, doživeto napisana.

Pazi tudi na tridelno zgradbo spisa, besedilo členi na odstavke. Uporabljal bogato besedišče in pesniška sredstva. Ne pozabi na pravopisna in jezikovna pravila.

3. **Napiši intervju z eno od literarnih oseb iz Krsta pri Savici** (Upoštevaj zgradbo intervjuja - naslov, uvod, vsaj 7 vprašanj in odgovorov)

Želim ti uspešno delo!